

Regeringen, Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande

Vårt datum: 2016-08-31
Diariernr: SSM2016-192
Dokumentnr: SSM2016-192-10
Handläggare: Andrea Siegers
Telefon: +46 8 799 4107

Anmälan om avgift för 2017 enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.

Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) anmäler att avgiften enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. (Studsvikslagen) behöver ändras. I det fall regeringen anser att Studsviksfonden behöver vara fullt uppbyggd vid utgången av 2017 behöver den nuvarande avgiftsnivån på 0,30 öre per levererad kilowattimme kärnkraftsel (öre/kWh) höjas till 1 öre/kWh för 2017.

Bakgrund

Nuvarande avgift enligt 3 § Studsvikslagen är 0,30 öre/kWh.

SSM ska enligt 10 § förordningen (1988:1598) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. (Studsviksförordningen) senast den 1 september varje år anmäla till regeringen om avgiften enligt 3 § Studsvikslagen behöver ändras.

AB Svafo, Vattenfall AB, Studsvik Nuclear AB, Ranstad Industricentrum AB och Uppsala universitet har lämnat in 2016 års kostnadsberäkningar som avser 2017–2060. SSM har granskat kostnadsberäkningarna och beräknat avgiften för 2017. Resultatet av granskningen och avgiftsberäkningen finns sammanställt i bifogad granskningsrapport som utgör underlag för yttrandet.

Ärendet

Den 23 december 2015 kom AB Svafo in med en kostnadsberäkning som avser avveckling av anläggningar som AB Svafo har det kärntekniska tillståndet för, avveckling av Ågesta kraftvärmeverk som Vattenfall AB har det kärntekniska tillståndet för och viss återställning av anläggningen i Ranstad.

Den 15 januari 2016 kom Uppsala universitet in med en kostnadsberäkning som avser servicedrift och avveckling av Neutronforskningslaboratoriet i Studsvik som Uppsala universitet har det kärntekniska tillståndet för.

Den 5 januari 2016 kom Ranstad Industricentrum AB in med en kostnadsberäkning som avser avveckling av vissa byggnader och anläggningar som tillhör Ranstad Industricentrum AB och vissa framtida åtgärder i Ranstadsområdet.

Den 22 januari 2016 kom Studsvik Nuclear AB in med en kostnadsberäkning som avser avveckling av de kärntekniska anläggningar som Studsvik Nuclear AB innehar det kärntekniska tillståndet för och som omfattas av Studsvikslagen. Kostnadsberäkningen har därefter reviderats.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Ringhals AB och Forsmarks Kraftgrupp AB har lämnat synpunkter på kostnadsberäkningarna.

Under januari–februari 2016 genomfördes presentationer av de inlämnade kostnadsberäkningarna av samtliga tillståndshavare. SSM har begärt vissa kompletteringar som skickades in till myndigheten under februari–juni 2016.

Skälen för yttrandet

Enligt 1 § Studsvikslagen ska reaktorinnehavarna betala en avgift för avveckling av vissa verksamheter vid äldre kärntekniska anläggningar i Studsvik, inklusive de permanent avställda forskningsreaktorerna R2/R2-0, den permanent avställda kraftvärmereaktorn i Ågesta¹, industriområdet vid det nedlagda Ranstadsverket samt hantering och slutförvaring av de restprodukter som har uppstått vid dessa anläggningar. Avgifter enligt Studsvikslagen syftar till att säkerställa kostnadsbidrag för avveckling och återställning av anläggningar och omhändertagande av restprodukter från forsknings- och utvecklingsverksamhet som tidigare har bedrivits i samband med uppbyggnaden av kärnteknik i Sverige. Avgiften är för närvarande 0,30 öre/kWh.

I 5 § Studsvikslagen anges att den som har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet till en verksamhet som avses i 1 § Studsvikslagen ska lämna kostnadsberäkningar för verksamheten och åtgärder som avses i 1 § till SSM. Kostnadsberäkningarna ska ses över årligen och senast den 7 januari varje år lämnas till SSM. De betalningskyldiga reaktorinnehavarna ska ges möjlighet att yttra sig över kostnadsberäkningarna.

SSM har granskat de inlämnade kostnadsberäkningarna från AB Svafo, Vattenfall AB, Studsvik Nuclear AB, Ranstad Industricentrum AB och Uppsala universitet för att säkerställa att kostnadsberäkningarna som ligger till grund för avgiftsberäkningen innefattar kostnader för åtgärder som ska finansieras med medel ur Studsviksfonden och att dessa är rimliga.

Utgångspunkten för avgiftsberäkningen är att systemet betraktas som en balansräkning med tillgångar och skulder. Tillgångssidan består av de marknadsvärderade tillgångarna i kärnavfallsfonden samt nuvärdet av framtida avgiftsinbetalningar. Skulden utgörs av nuvärdet av framtida utbetalningar. För att systemet ska vara i balans måste avgiftstillgången tillsammans med fondtillgången vara lika stor som systemets totala återstående skuld vid avgiftsperiodens början. Skulderna i systemet diskonteras med en real räntekurva och tillgångarna diskonteras med en nominell räntekurva.

---

¹ Av kostnaderna för avvecklingen av kraftvärmereaktorn i Ågesta finansieras 50 procent genom Studsviksfonden och resterande 50 procent av Vattenfall AB genom kärnavfallsfonden (som en s.k. övrig avgiftsskyldig tillståndshavare).

SSM:s beräkningar av storleken på avgiften har utgått från de kostnader för framtida åtaganden som tillståndshavarna har redovisat i årets kostnadsberäkningar. SSM har också valt att lägga till och ta bort vissa kostnader där myndigheten gör andra bedömningar än tillståndshavarna. Beräkningar gjorda på tillståndshavarnas redovisade kostnadsberäkningar, inklusive SSM:s justeringar av kostnader för vissa anläggningar, visar att en avgift på 1 öre/kWh krävs för 2017 för att Studsviksfonden ska kunna vara fullt uppbyggd senast vid utgången av 2017 om förutsättningarna för avgiftsberäkningen förblir oförändrade.

SSM:s beräkningar visar att det diskonterade nuvärdet den 1 januari 2017 för åtgärder enligt Studsvikslagen förväntas uppgå till ca 1 869 miljoner kronor. Detta belopp har beräknats genom att öka nuvärdet av de grundkostnader som redovisas av respektive tillståndshavare i deras kostnadsberäkningar på totalt 1 857 miljoner kronor med SSM:s justeringar på totalt 12 miljoner kronor.

Följande faktorer har påverkat behovet av avgiftsökningen:

- Grundkostnaderna inklusive SSM:s justeringar har ökat med 154,3 miljoner kronor jämfört mot förra året.
- Den förväntade produktionen av el för perioden 2016–2017 har minskat med totalt ca 16 TWh, vilket motsvarar lägre inbetalningar om ca 48 miljoner kronor. Minskningen beror på att SSM har bedömt en prognos för innevarande år som grundar sig i utfallet i elproduktion fram till juli och att industrin har redovisat lägre prognoser för 2017.
- Den återstående inbetalningstiden för avgiften är endast ett år, jämfört med två år vid föregående års avgiftsberäkning.
- Den nominella avkastningen i kärnavfallsfonden för 2015 blev tre procentenheter lägre än vad som prognostiserades.
- Den reala diskonteringskurvan är lägre jämfört med föregående års avgiftsberäkning för de första tio åren, vilket motsvarar en period då en stor del av kassaflödena inträffar.

SSM:s beräkningar visar att om avgiften hålls oförändrad på nuvarande nivå 0,3 öre/kWh till utgången av 2017 förväntas ett underskott i Studsviksfonden på ca 515 miljoner kronor. För täcka underskottet på 515 miljoner kronor behöver avgiften höjas med ytterligare 0,7 öre/kWh. Behovet av avgiftshöjningen fås fram genom att fördela underskottet om 515 miljoner kronor med den prognostiserade elproduktionen för 2017 om 70,05 TWh.

Med bakgrund av ovanstående bedömer SSM att nuvarande avgiftsnivå på 0,30 öre/kWh behöver höjas till 1 öre/kWh för 2017 förutsatt att regeringen anser att fonden ska vara fullt uppbyggd vid utgången av 2017 när Studsvikslagen upphör att gälla.

Kommentar till SSM:s bedömning

SSM:s bedömning ovan ska värderas utifrån att Studsvikslagen upphör att gälla vid utgången av 2017. SSM har i uppdrag av regeringen att se över Studsvikslagens eventuella förlängning (M2015/00815/Ke, M2015/04327/Ke). Senast den 15 september ska SSM redovisa eventuella förslag till förändringar. De två alternativ som är aktuella innebär i båda fallen att förutsättningar finns att finansiera de åtaganden som idag omfattas av Studsvikslagen. Om lagen förlängs kommer det budgeterade underskottet i fonden att kunna finansieras genom årliga avsättningar av reaktorbolagen under ytterligare ett antal år, på samma sätt som idag. Om lagen upphör att gälla kommer i stället finansieringslagens bestämmelser att gälla, vilket innebär att ett eventuellt underskott som kvarstår efter 2017 kan finansieras genom årliga avsättningar av respektive tillståndshavare efter beslut av SSM.

I detta ärende har generaldirektören Mats Persson beslutat. Ekonomen Andrea Siegers har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ulf Yngvesson, avdelningschefen Johan Anderberg, enhetschefen Annika Åström, ekonomen John Eliasson och utredaren Menzareta Kopic Lind deltagit.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Mats Persson

Andrea Siegers

Bilagor

1. Granskning av kostnadsberäkningar och beräkning av avgift för 2017 enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.

För kännedom

1. AB Svafo
2. Akademiska Hus Uppsala AB
3. Barsebäck Kraft AB
4. Cyclife Sweden AB
5. Forsmarks Kraftgrupp AB
6. OKG AB
7. Ranstad Industricentrum AB
8. Ranstad Mineral AB
9. Ringhals AB
10. Studsvik AB
11. Studsvik Nuclear AB
12. Svensk Kärnbränslehantering AB
13. Uppsala universitet
14. Vattenfall AB